Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

3696

491.99-8
Н-29

1870

428
109-խԱ
491.99-8
խ-29

ԱՅԲԲԵ ՆԱՐԱՆ
ՀԱՄԱՌՕՏ.

ՅՈՒՍՈՒՄՆ ՈՒՂԻՂ ՀԵԳԵԼՈՅ ՀԱՅԵՐԷՆ ՚Ի ՊԷՏՍ ՆՈՐԱՀԱՍ ՏՂԱՅՈՑ ԴՊՐԱՏԱՆՑ.

Տպագրեալ արդեամբ և վերատեսչութեամբ տեառն Յովհաննու Խաչկեան խաչապատ Աւագ Քահանայի. յամի Տեառն. 1870.

՚Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ. Տ. ԳԷՈՐԳԱՅ. Դ. ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ.

ՅԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՋՈՒՂԱՅՑ Տ. ՄՈՎՍԻՍԻ. Բ. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ.

՚Ի ԿԱԼԿԱԹԱ.

Եւ դու գր եա զնոսա յան ձին քում. երեք կին. ՚ի խորհուրդ- ՚ի գի տու թիւն և ՚ի համ ճար. Ահա ւա սէկ ու սու ցա նեմ քեզ զբանս ճշ մա րիտս եւ գի տու թեան.

— Առակաց իբ. 20. 21.

7/XI 1922

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Օրհնեալ Յի սուս քաղ ցըր հե զիկ.
Հայ եաց ի քոյ ծա ռայ փոք րիկ.
Ըն մե ղու թեան ՚ի մուտ դը րթա.
Եւ զիս առ քեզ սի րով կո չեա.
Տուր ինձ շը նորհ ի մաս տու թեան.
Քա ղել զար դիւնս ի մոյ ուս ման.

Խաչ. ինձ օգ նեա՝ որ զօ րա նամ.
Քոյ ին շնոր հիւ՝ լաւ մարդ դառ նամ.
Իմ Աս տու ծոյն՝ և իմ ծնո ղաց.
Հնա զանդ լի նեմ՝ որ դի օրհ նած.
Տուր սէր և գութ՝ իմ վար պե տուն.
Որ ինձ պահէ՝ նը ման որ դւոյն.
Եւ ես լի նեմ՝ հօ գւոյ որ դին.
Ե րախ տա գէտ՝ մինչ շունչ վեր ջին.

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ.

Մ՚ինչ չև առ կայծեալ զպատրոյգ Հայ դրոշմ սիրութեան՚ի հնդիկս, թէ ՚ի Մադրաս և թէ ՚ի Կալկաթա տպագրեցան ոչ միայն զեկեղեցական և զարտաքին գրեանս՝ այլև դպրոցականս. որպիսի եղեն Այբբենարանք Սարգսի Ծ. Աղավալեան. Յովհաննու Աղանուրեանց. Կարապետի Միրզամեան. Մարտիրոսի Մ. Գալթեան, և Մեսրովբայ Գ. Թաղիադեան, մին քան զմին ընտիր վանկօք և վսեմ փաղառութեամբ.

Իսկ Նարդենիս յորում գործք նոցին թէպէտ ծածանեաց հնութեանց սպառեալ՝ ընդ նոսին բարձեալ և ՚ի Հնդկաստանոյ աստի իմէնջ տեսանի Եգիպտոսգրասիրութեան իմիք. մինչ անգամ՚ շնորհաբ գեացս ասի՝ եթէ մարթասցին գոնէ յօդել անոտ գիւտ զմայրենույն բարբառ Աղամախսօ. ([illegible]) որ չափ ընդ Հակառակին զակատեալ Անգլիականս ՚ինախնատինս և ի ցաւս իւրոյ ազգութեան.

Մերթ ՚ի Բաբիլոնէ խնդրեալ աստի ՚ի մէնջ զԱյբ-բենարանս Եգիպտագիրս դպրոցական․ ՚ի Նորումս Եւ այժմ․ ՚ի Մադրասայ եւ Սինկափուրայ խնդրեալ ՚ի մէնջ զԱյբբենարանս․ (Բէ և հնգից ըՆեց օրէնաւ․ Տէրոյն) մանաւանդ և ՚ի Ջուղայ ասեն գոլ կարօտութիւն գրոցն․ որ վասն բուռն արկաք զտպագրութենէ առաջիկայ տետրակիս․ յաւէտ բացակայ քաղաքաց ուսումն արանաց ՚ի պէտս․ զոր թէ և ասի համառօտ՝ սակայն ամենաբաւական ուսանողին․ մինչ հաւատալի զկնի վարժ յընթերցմունս գրոց․ յորժամ խակական աղբիւր ընթերցման գրոց՝ ասի ուղիղ հեգումն և փաղառութիւն վանկից․ երբ ուսանողն իսկ գտեալ ունիցի զայն ։

Արդ ՚ի ներքոյ ծանուցեալս հանգամանաց՝ մանաւանդ և զոր զգամք տրամութեամբ․ թէ չէ յուսալի այլ լինելութեան Հայ տպարանի ինքնիկս եկամ տպագրութեան Այբբենարանի․ յուսամք չիցիմք ՚ի նանիրս տուեալ զարդիւնս աշխատասիրութեանս․ և ոչ իսկ կորուսեալ զծախս՝ ըստ եղանակի լինելութեան զայլ տպագրեալս տետրակօք․ յորոց անգամ զվարձս կազմարարին ոչ նպաստեալ միք․ թէև զամենայն աշխատասիրութիւնս թէ նոքօք և թէ սովիմբ իսկ՝ ձրաւանց յուսով շահու ։

Խաչա՛՛ Տէր Յովհաննէս Խաչկեան․

Այբ ու բենք երկաթագիրք․

ԱԲԳԴԵԶԷԸ
ԹԺԻԼԽԾԿՀ
ՁՂՃՄՅՆՇ
ՈՉՊՋՌՍՎՏ
ՐՑՒՓՔՕՖ

Այբ ու բենք բոլորգրոց․

աբգդեզէըթժ
իլխծկհձղճմ
յնշոչպջռսվ
տրցւփքօֆև․

Այբ ու բենք գլ խագիրք.

Ա Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Ժ Ի
Լ Խ Ծ Կ Հ Ձ Ղ Ճ Մ Յ Ն
Շ Ո Չ Պ Ջ Ռ Ս Վ Տ Ր Ց
Ւ Փ Ք Օ Ֆ

Այբ ու բենք բո լոր գը րոց.

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ
կ հ ձ ղ ճ մ յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս
վ տ ր ց ւ փ ք և օ ֆ ու

Այբ ու բենք նօտր գը րոց.

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ղ ճ մ
յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ր ց ւ փ ք և օ ֆ

Անդ րա դար ձու թի տա ռից.

ֆ օ և ք, փ ւ ց ր, տ վ ս ռ, ջ պ չ ո,
շ ն յ մ, ճ ղ ձ հ, կ ծ խ լ, ի ժ թ ը,
է զ ե դ, գ բ ա :

Պէս պէս դա սա ւո րու թիւնք տա ռից.

ա խ չ. բ ծ պ. գ կ ջ. դ հ ռ. ե ձ ս.
զ ղ վ. է ճ տ. ը մ ր. թ յ ց. ժ ն ւ.
ի շ փ. լ ո ք. և օ ֆ:

ա ժ ճ ռ. բ ի մ ս. գ լ յ վ. դ խ ն տ.
ե ծ շ ր. զ կ ո ց. է հ չ ւ. ը ձ պ փ.
թ ղ ջ ք. և օ և ֆ:

ածջ. բկռ. գհս. դձվ. եղտ. զճր.
էմց. ըյւ. թնփ. ժշք. իոև. լչօ. խպֆ

Տառք կիցք.

մե. մէ. մթ. մի. մխ. մկ. [illegible] վն.

Տառք ձայնաւորք.

ա՛, ե՛, է՛, ը՛, ի՛, ո՛, օ՛, ու՛.

Տառք բաղաձայնք.

բ գ դ զ թ ժ լ խ ծ կ հ ձ ղ ճ մ յ ն
շ չ պ ջ ռ ս վ տ ր ց ւ փ ք ֆ:

Տառք լըծորդք.

գ. կ. ք. դ. թ. տ. ծ. ձ. ց. վ. ա. ճ. ջ

Անուանք տառից.

այբ. բեն. գիմ. դա. եչ. զա. է. ըթ.
թօ. ժէ. ինի. լիւն. խէ. ծա. կեն.
հօ. ձա. ղատ. ճէ. մեն. յի. նու. շա.
ո. չա. պէ. ջէ. ռա. սէ. վեւ. տիւն.
րէ. ցօ. ւիւն. փիւր. քէ. օ. ֆէ.

Մե՛ր գրոց միջին Օ և Ֆ տառք չըկային, և Այբուբենք մեր երեսուն և վեց տառք էին, յետոյ ի հելենացւոց փոխ առաւ, մեր տառից սկիզբն՝ Ա. էր, և վերջին Ք.

Մանկք որոց բա գա ձայնք են յառաջն.

բա	բե	բէ	բը	բի	բո	բօ	բու
գա	գե	գէ	գը	գի	գո	գօ	գու
դա	դե	դէ	դը	դի	դո	դօ	դու
զա	զե	զէ	զը	զի	զո	զօ	զու
թա	թե	թէ	թը	թի	թո	թօ	թու
ժա	ժե	ժէ	ժը	ժի	ժո	ժօ	ժու
լա	լե	լէ	լը	լի	լո	լօ	լու
խա	խե	խէ	խը	խի	խո	խօ	խու
ծա	ծե	ծէ	ծը	ծի	ծո	ծօ	ծու
կա	կե	կէ	կը	կի	կո	կօ	կու

հա	հե	հէ	հը	հի	հո	հօ	հու
ձա	ձե	ձէ	ձը	ձի	ձո	ձօ	ձու
ղա	ղե	ղէ	ղը	ղի	ղո	ղօ	ղու
ճա	ճե	ճէ	ճը	ճի	ճո	ճօ	ճու
մա	մե	մէ	մը	մի	մո	մօ	մու
յա	յե	յէ	յը	յի	յո	յօ	յու
նա	նե	նէ	նը	նի	նո	նօ	նու
շա	շե	շէ	շը	շի	շո	շօ	շու
չա	չե	չէ	չը	չի	չո	չօ	չու
պա	պե	պէ	պը	պի	պո	պօ	պու
ջա	ջե	ջէ	ջը	ջի	ջո	ջօ	ջու
ռա	ռե	ռէ	ռը	ռի	ռո	ռօ	ռու
սա	սե	սէ	սը	սի	սո	սօ	սու
վա	վե	վէ	վը	վի	վո	վօ	վու
տա	տե	տէ	տը	տի	տո	տօ	տու
րա	րե	րէ	րը	րի	րո	րօ	րու
ցա	ցե	ցէ	ցը	ցի	ցո	ցօ	ցու
ւա	ւե	ւէ	ւը	ւի	ւո	ւօ	ւու
փա	փե	փէ	փը	փի	փո	փօ	փու
քա	քե	քէ	քը	քի	քո	քօ	քու
ֆա	ֆե	ֆէ	ֆը	ֆի	ֆո	ֆօ	ֆու

Վանկք որոց բաղաձայնք են ի վերջն․

աբ	եբ	էբ	ըբ	իբ	ոբ	օբ	ուբ
ագ	եգ	էգ	ըգ	իգ	ոգ	օգ	ուգ
ադ	եդ	էդ	ըդ	իդ	ոդ	օդ	ուդ
ազ	եզ	էզ	ըզ	իզ	ոզ	օզ	ուզ
աթ	եթ	էթ	ըթ	իթ	ոթ	օթ	ութ
աժ	եժ	էժ	ըժ	իժ	ոժ	օժ	ուժ
ալ	ել	էլ	ըլ	իլ	ոլ	օլ	ուլ
ախ	եխ	էխ	ըխ	իխ	ոխ	օխ	ուխ
ած	եծ	էծ	ըծ	իծ	ոծ	օծ	ուծ
ակ	եկ	էկ	ըկ	իկ	ոկ	օկ	ուկ
ահ	եհ	էհ	ըհ	իհ	ոհ	օհ	ուհ
աձ	եձ	էձ	ըձ	իձ	ոձ	օձ	ուձ
աղ	եղ	էղ	ըղ	իղ	ողղ	օղ	ուղ
աճ	եճ	էճ	ըճ	իճ	ոճ	օճ	ուճ
ամ	եմ	էմ	ըմ	իմ	ոմ	օմ	ում
այ	եյ	էյ	ըյ	իյ	ոյ	օյ	ույ
ան	են	էն	ըն	ին	ոն	օն	ուն
աշ	եշ	էշ	ըշ	իշ	ոշ	օշ	ուշ
աչ	եչ	էչ	ըչ	իչ	ոչ	օչ	ուչ
ապ	եպ	էպ	ըպ	իպ	ոպ	օպ	ուպ

աջ	եջ	էջ	ըջ	իջ	ոջ	օջ	ուջ
առ	եռ	էռ	ըռ	իռ	ոռ	օռ	ուռ
աս	ես	էս	ըս	իս	ոս	օս	ուս
ավ	եվ	էվ	ըվ	իվ	ովվ	օվ	ուվ
ատ	ետ	էտ	ըտ	իտ	ոտ	օտ	ուտ
ար	եր	էր	ըր	իր	որ	օր	ուր
աց	եց	էց	ըց	ից	ոց	օց	ուց
աւ	եւ	էւ	ըւ	իւ	ոււ	օւ	ոււ
ափ	եփ	էփ	ըփ	իփ	ոփ	օփ	ուփ
աք	եք	էք	ըք	իք	ոք	օք	ուք
աֆ	եֆ	էֆ	ըֆ	իֆ	ոֆ	օֆ	ուֆ

Բառք միավանկք․

Ա	Գ	Ե	Է	Ժ	Լ
ազգ	գահ	եզն	էգք	ժահ	լակ
ախտ	գաճ	եզր	էշք	ժահր	լայն
ակն	գան	ելք	էջք	ժամ	լար
աղտ	գեղ	եկք	էնն	ժայռ	լաց
ամպ	գետ	եղկ	էրն	ժանդ	լաւ
այգ	գէճ	եղն	էհ	ժանկ	լիճ
այծ	գիծ	երբ	էր	ժանտ	լիրբ

անդ	գինդ	երգ	Ը	ժիր	լոկ
աչք	գոգ	երդ	ընդ	ժողխ	լոր
արջ	գող	երր	ըստ	ժոյժ	լուծ

Բ	Դ	Զ	Թ	Ի	Խ
բադ	դատ	զատ	թագ	իբր	խազ
բակ	դաւ	զարդ	թաթ	իժք	խաժ
բան	դեղ	զարմ	թաղ	իղձ	խանկ
բաց	դեռ	զեղջ	թան	իմն	խաղ
բեմ	դէզ	զերծ	թաց	ինձ	խաչ
բէլ	դէտ	զէն	թաւ	ինն	խոզ
բիծ	դիր	զոհ	թել	ինչ	խոտ
բիր	դիք	զոյգ	թեփ	իսկ	խոր
բոր	դող	զօդ	թիկ	իւր	խոց
բոց	դոյլ	զօր	թոք	իւղ	խոփ

Ծ	Հ	Ղ	Մ	Ն	Ո
ծակ	հայ	ղատ	մազ	նախ	ողբ
ծառ	հաց	ղեակ	մահ	նաւ	ողջ
ծափ	հաւ	ղեկ	մաղ	նեղ	ոսպն
ծեծ	հեզ	ղիոր	մաճ	նետ	ոստ
ծեր	հէդ	ղորդ	մամ	ներ	ոտն

ծիծ	հոգ	ղովտ	մեծ	նիդ	որբ
ծիր	հող	ղեւն	մեր	նոճ	որթ
ծոմ	հոտ	ղորկ	միս	նոյ	որս
ծով	հուր	ղուղ	միտ	նոր	ուլ
ծոց	հօտ	ղօղ	մոմ	նու	ուռ

Կ	Ձ	Ճ	Յ	Շ	Չ
կաղ	ձագ	ճահ	յագ	շահ	չայ
կապ	ձախ	ճաղ	յամր	շաղ	չագգ
կար	ձայն	ճայ	յարդ	շամբ	չար
կաւ	ձեր	ճանճ	յարկ	շատ	չափ
կիթ	ձէթ	ճաշ	յետ	շար	չեւ
կին	ձիգ	ճառ	յեց	շէկ	չիղջ
կիր	ձիր	ճար	յոյժ	շէն	չիք
կոկ	ձող	ճեմ	յոյս	շող	չոր
կող	ձոր	ճիռ	յորդ	շոր	չու
կով	ձու	ճոխ	յօդ	շօշ	չուամ

Պ	Ռ	Վ	Ր	Ւ	Ք
պահ	ռազմ	վազ	րաղ	ւիւթ	քաղ
պաղ	ռահ	վաղ	րախ	ւիւծ	քաջ

պան ռամ վան րամ ւին քայռ
պապ ռայ վառ րէ ւիս քար
պետ ռատ վատ րոպ ւիք քիլ
պերճ ռեմ վեգ րոք ւիր քոռ
պինդ ռիշտ վեհ Ց Փ քոս
պիրկ ռումբ վեր ցախ փակ քոր
պէտք ռունգ վէմ ցած փայլ քող
պորտ ռուփ վէպ ցամ փայտ քօշ
Ջ Ս Տ ցայդ փապ Օ
ջահ սագ տագր ցայտ փառ օգն
ջամբ սան տալ ցան փառք օդք
ջայլ սար տաղ ցանկ փաստ օթք
ջան սեր ռապ ցաւ փեղկ օձք
ջարդ սերտ տառ ցեղ փերթ օղք
ջերմ սէր տէգ ցեց փիղ օն
ջիղ սէղ տէր ցին փուխ օր
ջինջ սոխ տիպ ցիռ փոկ Ֆ
ջոկ սով տիւ ցից փոր Ֆարտ
ջուր սօս տող ցօղ փող Ֆէշ։

Միավանկ բառք հնգատառք։

Բարձր բուրդ գունդ Զոյգք թուրծ
բեղմն Գաղձն գունջ զուսպ թուրմ
բխուրս գամփռ գունտ զուրկ Լանջք
բուժք գեղմն Գաղձն Թանձր լեաշկ
բունծ գերբն դոյղն թուխպ լեառն
բուշտ գողտր դուռն թուխս լեարդ
բուռն գուլթք դուրք թուղթ լինար
բուստ գուճք դուքս թումբ լորձն
լուսն խունձ Կայսր կողմն կուպլ
լուրթ խունջ կարծր կոպտր կուպր
լուրջ խուռն կարծք կոստղ կուռն
Խաղբք խուրձ կարշն կուլթք կուռք
խառնք Ծորտն կեանք կուղբ կուրծ
խարձք ծունկ կեղծք կունդ } Ճաղբք
խումբ ծունր կիրթք կունտ) Հարսն
խունկ ծուփք կոզռն կուշտ հարցք
Հիւսն մուլթն մուրկ Նուռն Ունչք
հոյլք մուկն մուրճ նուրբ ուստր
հունձ մուղր մուրտ Շինգղ Պարսք
հուսկ մուշկ Ջանձն շունչ պարտք

Բառք Երկավանկք։

Ա	Բ	Գ
Աբ բայ	բա բէլ	գա զախ
աբ գար	բա գին	գա զան
ագ ցան	բա զէ	գա հոյք
ադ դէ	բա ժակ	գա միր
ազ նիւ	բա ժին	գա րուն
ախ մար	բա ղարջ	գա րի
աղ քատ	բա նակ	գա ւաթ
ան գամ	բար բառ	գա ւիթ
ան գամ	բա րուք	գե րաղ
ան դէն	բա ցառ	գե հեան
ան ծին	բե դեկ	գե տին
ան ծուծ	բե թէլ	գե րի
ան տառ	բե հեզ	գէ որգ
ան տոն	բե րան	գի շեր
աս պար	բո լոր	գի սակ
ար մատ	բո կիկ	գի տակ
աք սէն	բո ղոք	գի նի
ար սին	բո սոր	գո դի
ար տօսր	բո րակ	գո մէշ
ար փի	բոր բոք	գո մոր

Դ	Ե	Զ
դա բիր	ե դեմ	զա գիր
դա դաղ	ե դոմ	զա ծած
դա գոն	ե թեր	զա կատ
դա դար	եկ քան	զա ռիկ
դա ժան	եղ բայր	զա տել
դա լար	եղ կել	զա տիկ
դա հիճ	եղ ջիւր	զա ւակ
դա նակ	ես թեր	զամ բիւղ
դա րան	եր բուծ	զան գակ
դա ւիթ	եր գել	զե ղուլ
դե կան	եր դիք	զե նուլ
դե ղին	եր թալ	զե ռալ
դե ղոտ	եր կաթ	զըղ ջալ
դե նար	եր կայն	զըմ բաղ
դես պան	եր կան	զըն դան
դեր ձակ	եր կար	զըն նել
դեր ձան	եր կիր	զո պայ
դի մոս	եր կիւղ	զու արթ
դի պակ	ե փոց	զո քանչ
դի տակ	ե փուտ	զօ դել
դի տօղ	եփ րատ	զօ ղալ

Է		Ը		Թ	
է	ած	ըմ	բիշ	թա	թախ
է	ակ	ըմ	բոն	թա	խիծ
է	անց	ըմ	պել	թա	կարթ
է	առ	ըն	դել	թա	կոյկ
է	արկ	ըն	դէր	թա	մար
է	աք	ըն	թեր	թա	նաք
է	գել	ըն	ծայ	թա	րախ
է	գերծ	ըն	կալ	թա	փուր
է	զեղ	ըն	կեր	թա	բօր
է	գեն	ըն	կոյզ	թե	թեւ
է	ին	ըն	չեղ	թեկ	ղի
է	իր	ըն	ջուղ	թե	ղօշ
է	իւ	ըն	տիր	թե	րատ
է	իք	ըշ	տապ	թե	րափ
է	խած	ըս	տակ	թեր	մոն
է	կեղ	ընդ	դէմ	թո	թով
է	հար	ընդ	վայր	թո	նիր
է	հեղ	ընթ	րիք	թո	շակ
է	հերձ	ընկ	ճիլ	թո	վիչ
է	րաստ	ընտ	րել	թով	մաս
է	րէ	ըս	տէպ	թր	թուր

Հ.Ս.Խ.Հ. ... ԳՐԱԴԱՐԱՆ
С.С.Р.А Публичная Библиотека
7/XI 1922
Имени А. Мясникяна
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

1002 / 8749

Ժ		Ի		Լ	
ժա	ման	'ի	բաց	լա	լիւն
ժա	մոյք	'ի	դէպ	լա	կոտ
ժայթ	քել	ի	դուրս	լապ	տեր
ժան	գառ	'ի	զատ	լա	տին
ժան	դիլ	'ի	զուր	լա	րել
ժա	նիք	'ի	ճահ	լա	փել
ժանտ	ախտ	ի	մաստ	լաս	տել
ժա	ռանգ	ի	մացք	լե	զու
ժըժ	մակ	'ի	մերձ	լեղ	ուատ
ժըժ	մունք	ին	ձէն	լե	զուլ
ժը	լատ	ին	նեակ	լե	ղակ
ժը	խոր	ինք	նեղ	լե	ղի
ժըխ	տել	ինք	նեկ	լե	մոն
ժող	խիլ	ինք	նին	լը	ճակ
ժո	ղով	իշ	խան	լը	ծակ
ժու	ժել	իս	կոյն	լը	ծորդ
ժուժ	կալ	իս	պառ	լըկ	տի
ժը	պիրհ	'ի	վեր	լը	մայ
ժըպ	տիլ	'ի	վայր	լը	պիրշ
ժը	տանք	'ի	տար	լը	ռիկ
ժը	տիլ	ի	րանք	լը	տես

Խ	Ծ	Կ
խա բօղ	ծա գել	կա կաղ
խա ղող	ծա խել	կա կաչ
խա նութ	ծա ծուկ	կա կուղ
խա չիկ	ծա կել	կա ղանդ
խա ռան	ծա ղիկ	կա ղին
խա րան	ծա մել	կա ճառ
խա ւար	ծա նակ	կա մար
խա ւիծ	ծա նօթ	կա նաչ
խե լառ	ծա ռայ	կա նոն
խե նէշ	ծա րաւ	կա շառ
խի զար	ծա ւալ	կա պար
խի թալ	ծե ծել	կա պիկ
խի լայ	ծե փել	կա պուտ
խո հեմ	ծի ծաղ	կա տար
խո նաւ	ծի ծառն	կա րագ
խո շոր	ծի րան	կա րաս
խո տան	ծիւ րեալ	կա րիճ
խո պան	ծո վակ	կա րօտ
խո րան	ծո րակ	կա ցին
խո րին	ծո րան	կա քաւ
խու ճապ	ծոծ րակ	կեդ րոն

Հ	Ձ	Ղ
հա զար	ձա գառ	ղա բան
հա վար	ձա խող	ղա զար
հա լոյ	ձա խորդ	ղա լատ
հա մար	ձա կորձ	ղամ բար
հա մեղ	ձա ղանք	ղա մէք
հա մեմ	ձաղ կել	ղա նոն
հա սակ	ձայ նեղ	ղա կիշ
հա տիկ	ձայ նել	ղա քիս
հա րաւ	ձայ նորդ	ղե կել
հա ցիկ	ձան ձաղ	ղե ղի
հա ւատ	ձանձ րոյթ	ղեն ջակ
համ բաւ	ձա ւար	ղը ի
համ բոյր	ձը գանք	ղը ոնդ
հան դէտ	ձըգ տել	ղըր կել
հան դէս	ձե գէն	ղըր դել
հան ճար	ձե ղուն	ղու կաս
հար ցուկ	ձեռ նոց	ղու ղակ
հար կիք	ձեւ ել	ղու ղիլ
հեր մոն	ձի թոտ	ղու րան
հիւ թել	ձը մեռն	ղօ ղակ
հո վիւ	ձոր ձիկ	ղօ ղանջ

Ճ		Մ		Յ	
Ճա	գար	Մա	խաթ	Յա	բեթ
Ճա	խին	Մա	խաղ	Յա	կոբ
Ճախ	րել	Մա	խանք	Յա	կինթ
Ճա	կատ	Մա	ծուն	Յա	ճախ
Ճա	հիճ	Մա	կարդ	Յա	ջող
Ճա	ճանչ	Մա	հիճ	Յա	ռաջ
Ճա	շակ	Մա	ղաս	Յա	տակ
Ճա	պաղ	Մա	մուլ	Յա	տուկ
Ճա	ռել	Մա	նած	Յա	ւէտ
Ճա	րակ	Մա	նուկ	Յաղ	թել
Ճան	ճիկ	Մա	ռան	Յօն	գել
Ճար	պիկ	Մա	տաղ	Յան	ցօնք
Ճար	տար	Մա	րախ	Յա	ջորդ
Ճըգ	նել	Մա	տակ	Յառ	նել
Ճը	րագ	Մար	կոս	Յաս	պիս
Ճեղ	քել	Մե	հեան	Յար	գել
Ճեն	ճեր	Մե	ղեխ	Յար	մար
Ճեր	մակ	Մե	ղու	Յե	սու
Ճի	րան	Մի	նաս	Յի	սուս
Ճի	ւաղ	Մո	խիր	Յով	սէփ
Ճո	ղել	Մո	ծակ	Յոր	դոր

Ն		Շ		Ո	
Նա	թան	Շա	բաթ	Ող	ջոյն
Նա	ժիշտ	Շա	լակ	Ոչ	խար
Նա	խիր	Շա	հապ	Ոս	կի
Նա	հանջ	Շա	ղախ	Ոս	տայն
Նա	մակ	Շա	պիկ	Ոստ	րէ
Նա	նիր	Շա	րաւ	Որ	դի
Նա	շիհ	Շա	ւիղ	Որ	կոր
Նա	րեկ	Շա	քար	Որ	ձակ
Նա	րօտ	Շաղ	կապ	Որ	չափ
Նա	ւակ	Շամ	բուշ	Որ	պէս
Ներ	սէս	Շամ	փուր	Որ	սալ
Նը	կար	Շար	ժուն	Ու	ղէշ
Նը	ման	Շըղ	թայ	Ու	ղիղ
Նը	շան	Շը	նորհ	Ու	նայն
Նի	աղ	Շի	րիկ	Ու	նիլ
Նի	զակ	Շի	րիմ	Ու	շիմ
Նի	հար	Շոգ	մոգ	Ու	սումն
Նո	խազ	Շող	գամ	Ոս	տիճ
Նո	մոս	Շու	կայ	Ու	րագ
Նուս	խայ	Շու	շան	Ու	րախ
Նք	թի	Շր	ջան	Ու	րար

Չ	Պ	Ջ
չա կերտ	պագ շոտ	ջա հել
չա ման	պա լատ	ջաղ խել
չա միչ	պա լար	ջաղ ջախ
չամ չեայ	պա խուրձ	ջամ բել
չա նորգ	պա կաս	ջայ լամն
չառ նել	պա հակ	ջայ լատ
չաստ ուած	պա ճար	ջա նալ
չար ակն	պա նիր	ջա տուկ
չա րիք	պա շար	ջար դել
չա փել	պա տան	ջար դոց
չէ զոք	պա տիւ	ջե ռեալ
չղ ջիկն	պա րապ	ջեռ նուլ
չը մեղ	պա րան	ջեր միկ
չր մուշկ	պայ ծառ	ջեր մնոտ
չըն չին	պայ ման	ջեր մուկ
չոր րորդ	պան դոկ	ջըղ ջիկն
չու ան	պաշ տօն	ջըն ջել
չու առ	պատ քայ	ջըն ջան
չու ել	պատ կեր	ջըն ջոց
չու խայ	պատ ճառ	ջըր կիր
չըք մեղ	պատ նէշ	ջըր հոս

Ռ	Ս	Վ
ռաբ բի	սա բել	վա կաս
ռաբ դոն	սա բեկ	վա հան
ռա բոյզ	սա կու	վա ղիւ
ռա զուէ	սա հակ	վա ճառ
ռազ միկ	սա հոնք	վա րաղ
ռա խաբ	սա ղիմ	վա րիչ
ռա կայ	սա միթ	վա րունկ
ռա հան	սա պատ	վախ ճան
ռա հեալ	սա տար	վահ րամ
ռա միկ	սա տեր	վան դակ
ռա սիմ	սա փոր	վաշ վաշ
ռա փայ	սահ ման	վաս տակ
ռա քել	սաղ մոն	վատ թար
ռե հան	սաղ մոս	վար դան
ռե տին	սան դուղք	վար ժող
ռե վանդ	սաս տիկ	վեր ջին
ռե քար	սար գիս	վե ղար
ռըն դունք	սի մոն	վի շապ
ռի մոն	սող նակ	վի րագ
ռըշ տիկ	սու սեր	վի րապ
ռո ձիկ	սու տակ	վը սեմ

Տ		Ր		Ց	
տագ	նապ	րա	բուն	ցա	մաք
տախ	տակ	րախ	ճան	ցա	նել
տա	կառ	րա	գործ	ցա	ւիլ
տա	ճար	րա	կերտ	ցա	ւոտ
տա	շեղ	րա	հետ	ցան	գել
տա	պակ	րա	մեալ	ցան	կալ
տա	պան	րա	մել	ցան	ցառ
տա	պար	րա	մող	ցան	ցել
տա	տասկ	րա	միկ	ցան	ցորդ
տա	րազ	րա	միջ	ցաս	նուլ
տա	ւար	րա	պետ	ցե	րեկ
տա	ւիղ	րա	պէս	ցե	ցոտ
տախ	տակ	րե	տեալ	ցըն	դիլ
տան	ջանք	րե	տել	ցըն	ծալ
տար	փալ	րե	տոր	ցը	ցունք
տար	տամ	րե	տող	ցու	ցակ
տառ	բակ	րո	պէ	ցօ	ղել
տե	ղի	րո	տեալ	ցօ	ղուն
տետ	րակ	րո	տել		Ւ
տի	կին	րո	տին	ւիւ	ծել
տի	տա	որ	տիչ	ւիւ	սակ

Փ		Ք		Օ	
փա	կանք	քա	լամ	օգ	նել
փա	կել	քա	կել	օգ	տել
փա	կեղ	քա	կոր	օ	գուտ
փա	պար	քակ	տել	օ	դիք
փա	ռան	քա	ղել	օ	թիլ
փա	րախ	քա	ղաք	օ	թոց
փա	փաք	քա	ղց	օ	ժիտ
փա	փուկ	քա	մակ	օժ	տել
փե	թակ	քա	մել	օ	ծել
փե	սայ	քա	մի	օ	ծումն
փե	տուր	քա	նակ	օ	ձիք
փի	լոն	քա	նան	օ	ղակ
փի	սոլն	քա	նուն	օ	ղի
փո	խան	քա	տակ	օ	ճառ
փո	խել	քա	րոզ	օ	տար
փո	կաս	քա	ցախ	օ	րէնք
փո	ղոց	քա	ւել	օ	րոց
փո	շի	քե	նի	օր	հաս
փո	փոխ	քե	ռի	օց	տող
փոք	րիկ	քեր	թող		Ֆ
փոր	կանք	քը	թիթ	ֆը	շալ

Բառք եռավանկք.

Ա.	Բ.	Գ.
աբ դի աս	բա նա կան	գա բա ւոն
ա բե ղայ	բառ նա բաս	գաբ րի էլ
ա բրա համ	բա րա ղամ	գա ղա փար
ամ բա կում	բեռ նա ւոր	գը րի գոր
ան գէ աս	բեր սա բէ	գե րեզ ման
աշ տա րակ	բըղ ջա խոհ	գե րու նակ

Դ.	Ե.	Զ.
դա նի էլ	ե կա մուտ	զա նա զան
դա տա ւոր	ե ղի ա	զա քէ ոս
դա ւա ճան	ե ղի սէ	զե բե թոս
դա հե կան	ե սայ ի	զի նա կիր
դի մա ւոր	ե պի փան	զօ րա կան
դի պա հոջ	ե պե րանք	զօ րա վիգն

Է.	Ը.	Թ.
է ա կան	ըն դա կեր	թա գա դիր
է ա կից	ըն դո ծին	թա գա ւոր
է ա նալ	ըն դու նակ	թա գու հի
էա պէս	ըն դու նայն	թա դէ ոս
է ու թիւն	ըն տա նի	թէ ո դոս
է ու նակ	ըն չա ւէտ	թի ա վար

Ժ.	Ի.	Լ.
ժա մա դիր	ի մաս տուն	լեռ նայ ին
ժա մա հար	իս կա կից	լի բա նան
ժա մա նակ	իս կու հի	լի բի ա
ժա մա ցոյց	իս մայ էլ	լը ծա կից
ժա պա ւէն	իս րայ էլ	լըկ տու թի
ժա ռան գել	ի մով սանն	լը քա նել

Խ	Ծ	Կ
խա բե բայ	ծա րա ւի	կա տա րած
խա րա զան	ծե րու նի	կա րա պետ
խե լա գար	ծի ա ծան	կե րա կուր
խո հա կան	ծի րա նի	կի րա կոս
խո րա գէտ	ծո վայ ին	կո մի տաս
խու զար կու	ծոր ծո րակ	կոշ կո ճել

Հ	Ձ	Ղ.
հա կա ռակ	ձայ նա ւոր	ղա ղա րոս
հա մե մատ	ձա ռա դէմ	ղե կա վար
հայ րա պետ	ձե ռա գիր	ղե տա ցի
հե ղի նակ	ձի աս տան	ղե բէ ոս
հե ղի նէ	ձի թե նի	ղօ ղա կան
հեր ձո տել	ձը կըն կիթ	ղօ ղան ջել

Ճ	Մ	Յ
ճա խա րակ	մա նու էլ	յա կո բոս
ճա հա ւոր	մար գա րէ	յա րու թիւն
ճա նա պարհ	մար տի րոս	յո վա կիմ
ճե մա րան	մատ թէ ոս	յո վա սափ
ճո խա բան	մի քայ էլ	յով հան նէս
ճո խու թիւն	մո լե գին	յու լու թիւն

Ն	Շ	Ո
նա զա րէթ	շա հա տակ	ող ջա կէզ
նա հա պետ	շա հա ւոր	ող ջա միտ
նա հա տակ	շա մու նէ	ոս տի կան
նե տա ձիգ	շա րա կան	ու ղե կից
նը պա տակ	շո ղա կաթ	ու նե լիք
նա պաս տակ	շո ղո մել	ուտ ճա հալ

Չ	Պ	Ջ
չա րա բան	պա հա պան	ջա հա վառ
չա րա սէր	պաշ տա մար	ջա նա ւոր
չա րա տեսաց	պար տա պան	ջա տա գով
չա փա ւոր	պա տա րագ	ջեր մայ ին
չը քա ւոր	պաս տա րակ	ջը կա փառ
չը քո տի	պի տա նի	ջըր հե ղեղ

Ռ	Ս	Վ
ռա մա նոս	սա մու էլ	վա նա կան
ռամ կա կան	սե րո բէ	վար դա պետ
ռա փայ էլ	սի մէ ոն	վե հա գոյն
ռե բե կայ	սո ղո մոն	վըր տու թիւն
ռո բո վամ	սու քի աս	վի ճա բան
ռըշտու թիւն	սօ սա փիւ	վի պա սան

Տ	Ր	Ց
տա ղա ւոր	րա բու նի	ցա ւա կից
տա պա նակ	րա խա լի	ցօ ղա գին
տի րա մայր	րախ ճական	ցա կա նիլ
տի րա ցու	րե նա կան	Ւ
տէ րու թիւն	րե նա տես	ւիւ թա կան
տի ե զերք	րե նամ բարձ	ւիւ ծա ղէմ

Փ	Ք	Օ
փա ռա մոլ	քա հա նայ	օգ նա կան
փա րա ւոն	քա ջա բան	օգ տա կար
փա րե լի	քա րո զիչ	օծ տա բեր
փի լի մոն	քե րա կան	օրհ նա բան
փի լիպ պոս	քե րով բէ	օ րի որդ
փըքա լից	քըր մո նուշ	Ֆի զի գայ

Բառք քառավանկք ։

Ա բե նե զեր
ա բե սո ղոմ
Բա րա քի աս
բար դո ղի մէ
Գա մա ղի էլ
գո դո ղի էլ
Դալ մա տի ա
դե կա պօ լիս
Ե զե կի էլ
ե րե մի աս
Զա քա րի աս
զօ րա բա բէլ
Է մա նու էլ
է ա կա պէս
Ըռ լո տա կէս
ըս տե փան նոս
Թէ ո դո րոս
թէ ո փի լոս
Ժա հա հո տիլ
ժա մա նե ղի
Իգ նա տի ոս
իշ խա նա գուն

Լի ա կա տար
լու սա ւո րիչ
Խա ղա ղա կան
խա ւա րա մած
Ծի ծա ղա խիտ
ծի րա նա ծայր
Կա թու ղի կոս
կիպ րի ա նոս
Հեր մո գի նէս
հո ղո փեռ նէս
Ձա խո ղա կան
ձան ձա խա ռիթ
Ղամ բա րա փայլ
ղե կա վա րիչ
Ճո կա տա մարա
ճո ռո մա բոն
Մա ղա քի ա
մա տա թի ա
Յե րո բո վամ
յու լի ա նոս
Նա թա նայ էլ
նա քա րա կիտ

Շա րա ւա հոտ
շա հա տա կել
Ոս կե փե տուր
ու րա խա լից
Չա րա ժո ղով
չա րա հա ւան
Պա լա րա կան
պահ պա նա կան
Ջա հա ւո րել
ջա տա գո վել
Ռաբ բի ա կան
ռամ կա բա րոյ
Սա ղա թի էլ
սե նե քե րիմ
Վա հա նա ւոր
վե րա կա ցու

Տա կա ռա պետ
տի մո թէ ոս
Րա բու նա բար
րախ ճա նա կան
Ցան ցա տե սակ
ցօ ղա տա րափ
Իւ թա նիւ թեայ
ւիւ րա քան չիւր
Փա րի սե ցի
փի լի սա փայ
Քա ղա քա կից
քա նա նա ցի
Օշա պա րիկ
օր հա սա կան
Ֆի զի գա կան
ֆըլ ռան կըս տան

Բառք հնգավանկք ։

Ազ գա կա նու թիւն
Բա րե բա նա կան
Գո վա սա նու թիւն
Դա տա ւո րա կան
Եր գե ցո ղու թիւն
Զար մա նա տե սակ
Էմ մա նու է լեան
Ըն չա սի րու թիւն
Թա գա ւո րա կան
Ժա մա նա կա կից
Իս մայ է լա կան
Լեզ ուա գա րու թի՟
Խը նա մո ղա կան
Ծի րա նա ծա ւալ
Կեն դա նա պար գեւ
Հո գա բար ձու թիւն
Ձայ նար ձա կու թի՟
Դամ բա րա զար դել
Ճար տար մը տու թի՟

Մը խի թա րա կան
Յա րա տե ւու թիւն
Նա հա պե տա կան
Շըլ լա մը տու թիւն
Ող ջա խո հա կան
Չա րա խօ սու թի՟
Պահ պա նո ղա կան
Ջա տա գո վու թի՟
Ռամ կա սի րու թի՟
Սե րով բէ ա կան
Վի ճա բա նու թի՟
Տա ղա չա փա կան
Բե նա տե սու թի՟
Ցա ւա գա րու թի՟
Իւ րա սի րու թի՟
Փա ռա բա նա կան
Քը նար եր գու թի՟
Օգ տա կա րու թի՟
Գըլ շա ձայ նու թի՟

Բառք վեցավանկք ։

Աղ ճա տա բա նու թիւն
ամ բար հա ւա ճու թիւն
ամ բար տա ւա նա տեաց
Բազ մա ժա մա նա կեայ
բա րե կեն դա նու թիւն
բիւ րե ղա ցու ցա նել

Գա զա նա մար տու թիւն
գայ թակ ղե ցու ցա նել
գա ւա ռա պե տու թիւն
Դան դա նա ւան դա կալ
դաս տի ա րա կու թիւն
դա տա պար տո ղա կան
Ե կե ղեց պա նու թիւն
ե պիս կո պո սա կան
եր դըմ նա զան ցու թիւն

Զան գի տե ցու ցա նել
զա ռան ցե ցու ցա նել
զար տու ղե ցու ցա նել
Ըն դար մա ցու ցա նել
ընդ դի մա դար ձու թիւն
ընդ հան րա կա նու թիւն

Թար շա մե ցու ցա նել
Թա փան ցե ցու ցա նել
Թե թե ւա մը տու թիւն
Ժա մա նա կա պա տում
ժա մա նե ցու ցա նել
ժա ռան գա տու ու թիւն

Ի մաս տա սի րա կան
ի մաս տա սի րու թիւն
ի մաստ նա ցու ցա նել
Լա կո նա բա նու թիւն
լա տի նա բա նու թիւն
լուս նա նը մա նու թիւն

Խառ նա փըն դո րու թիւն
խե նե շա ցու ցա նել
խո նա ւա ցու ցա նել
Ծա նօ թա բա նու թիւն
ծա րա ւե ցու ցա նել
ծի ծա ղա կա նու թիւն
Կայ ծակ նա հա րու թիւն
կա պե լի ո նա պետ
կեն դա նա յա րու կել

Հա կա ռա կոր դու թիւն
հանդ րի ձե ցու ցա նել
հե տե ւե ցու ցա նել
Ճա կա տա գը րու թիւն
ճա նա պար հակ ցու թիւն
ճար տա րա պե տա պէս

Մա կա ղե ցու ցա նել
ման կա բա րո յու թիւն
մատ րա նա պե տու թիւն
Յա պա ղե ցու ցա նել
յա ջո ղա ձեռ նու թիւն
յա ռա ջա դի մու թիւն

Նա խա գու շա կու թիւն
նա խա զե կու ցա նել
նա խան ձա յու զու թիւն
Շա րա ւա հո տու թիւն
շը նոր հա բաշ խու թիւն
շը նոր հա կա լու թիւն
Ող ջու նա տու ու թիւն
որ կո րա մո լու թիւն
ուղ ղա հա յե ցու թիւն

Չա րա բա րո յու թիւն
չա րա պա րըշ տու թիւն
չո րեք տա սա նե քեան
Պա կու ցա նո ղա կան
պա պա կե ցու ցա նել
պա տա րա գա մա տոյց
Սա ղա պե ցու ցա նել
սան դա րա մե տա կան
սար սա փե ցու ցա նել
Վա հա նա մար տու թիւն
վա յել չա կա նու թիւն
վի ճա կա տու ու թիւն
Տագ նա պե ցու ցա նել
տա կա ռա պե տու թիւն
տա պա լե ցու ցա նել
Փա րա տե ցու ցա նել
փար թա մա ցու ցա նել
փե սա յա ցու ցա նել
Քա ղա քա կա նու թիւն
քա ղա քա վա րու թիւն
Օ դա հըր մայ ու թիւն
օ տա րա տե ցու թիւն

Բառք եօթնավանկք.

Ա ռա գաս տե ցու ցա նել
Բը նա ւո րե ցու ցա նել
Դը ժըն դա կա ցու ցա նել
Երա ժըշտա կա նու թիւն
Զու գա հե ռա կա նու թիւն
Ըն դար ձա կե ցու ցա նել
Թե րա քո մե ցու ցա նել
Ժա մա նա կա գը րու թիւն
Խոս տո վա նե ցու ցա նել
Կար կան դա կա գոր ծու թիւն
Հա մար ձա կե ցու ցա նել
Ճա նա պար հագ նա ցու թիւն
Մըշ տըն ջե նա կա նու թիւն
Յան դի մա նա կա ցու թիւն
Ներ դաշ նա կա ւո րու թիւն
Շը նոր հա վա ճա ռու թիւն
Ո րո վայ նա մո լու թիւն
Պա տաս խա նա տու ու թիւն
Սը նո տի ա բա նու թիւն
Տի ե զե րա պե տու թիւն
Քա հա նայ ա գոր ծու թիւն

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ։

Յորում պարունակին նախ աշխարհաբառ՝ և ապա գրաբառ բարոյական և իմաստալից ընթերցուածս ՛ի վարժումն մանկանց, ուր փոյթ մեծ մանկածուին ՛ի վարժել զուսանողսն լուծմամբ բանից, ոչ զայրագին զիմօք և սպառամամբ (որպէս առնեն ոմանք անխնամաբար) առ ՛ի փոքրացուցանել զքնքուշ սիրտս նոցին, այլ զուարթ հայեցմամբ և խրախուսական համոզմամբ, քան զի առիթք թագաւորեն միշտ իվերայ եռանդոց, մանաւանդ զալար զգացմունք տղայոց՝ չեն այնքան վառ ՛ի գովեստս՝ որքան չիջեալ պախարակեցելովք, որպէս ամենայն ոք կարէ փորձիւ վկայել՝ եթէ չունիցի մոռացեալ զմանկութիւն իւր։

Ա. ԴԱՍ ։

Աս տու ծոյն եւ իւր ծը նո ղաց ով հն ա զանդ կը լի նի բը նաւ վատ օր չի տես նել ա ռողջ կապ րի, կը ծե րա նայ և բա րի ա նուն կըս տա նայ։

Բա րի և խո նարհ զա ւակն միշտ իւր հօր և մօրն սի րե լի կը լի նի, և նո ցա օրհ նու թեամբն Աստ ուած իւր եանց ա մէն տե սակ փոր ձան քէն կա զա տէ ։

Գո վե լի կը լի նի այն զա ւակն որ միշտ կար դալ ու գը րե լու հե տա մէր ու նե նայ։ Խա ղի յե տա նայ չի գը նալ։ և փառ փուչ բա նէ րով իւր պա տու ա կան ժա մա նակն չի կո րու սա նել։

Դու միշտ վատ ըն կե րից հե ռու կաց։ Ով լա ւի հետ նըս տել և վեր կալ կու նե նայ՝ լաւ մարդ կը լի նի, և ով վա տի հետ՝ շատ վատ կը լի նի։ և Աստ ուած նը րան չի սի րել։

Ե րա նի այն զա ւա կին որ բա րի ու սում և բա րի վարք կու նե նայ։

տես նող նէրն նո րա ծը նո ղացն ե րա նի կտան.

Զա ւակն որ՝ վատ և ա նա ռակ լի նի՝ ծը նո ղաց հա մար տուժ ու կս կիծ է, բը նաւ օրհ նու թիւն չի գը տա նել իւր հօր և մօ րէցն.

Ան զա ւակն որ իւր ծը նո ղաց և վար պե տու խօս քըն լը սէ և խո նար հու թեամբ կա տա րէ. բը նաւ չի փոշ մա նել, և աս տու ծոյ շը նորհն նո րա նէց չի պա կա սել.

Ըն դու նիր ծե րի մար դոյ խը րատն. Եւ շը նոր հա կալ ե ղիր. նա այն պէս բան քեզ ա սէ լը ցէ՝ որ դու լը սած չես, և նո րա ա սած խօս քըն եր բը մե ծա նաս քեզ շատ պէտք կը լի նի.

Թամ բալ և ծու յլ մար դոյ կե անքն միշտ ան մը խի թար կը լինի. դու ջա նա ցիր միշտ գը րէնք ու ըզ գաստ լի նես, ջու հար դար թը րի նը ման, կըտ րուկ և գո վե լի.

Փ ան կո սած որ կա թի պէս ան

պէտք կը լի նի՝ քըն նաւ ու գոր ծէց փաղ չող մարդն. բայց որ թուն աշ խա տա սէրն ա մէն բա նի միտք դը նէ լով իմաս տուն մարդ կը լի նի և գո վե լի.

Իմ վար պե տըն միշտ ինձ խը րատ կը տէր. որ դի կար դա, որ ու տես գա թա, ի մաս տուն մարդն միշտ ու զով և մեղ րով ծըմ բուռ կու տի, բայց յի մարն ձաթ եւս չի գը տա նէ լէց.

Լը սո ղու թիւնն կեանքն է ա սա ցին մեր նախ նիքն. ան լը սուկ մար դոյ կեանքն աշ խար հիս վե րայ կարճ կը լի նի, և օրն մը թին. դու ջա նա ցիր քոյ օրն միշտ լուս պա հես.

Խա ղի և պա րա պու թեան յետ նա գը նա ցող տը ղէն եր բը որ մե ծա նայ կամ ցե խ կո խա տող կը լի նի կամ քա րըիչ կըտ րող. բայց գը րել և կար դա լու հե տե ւողն՝ պի տի ա ղայ դառ նայ.

Ծը նո ղաց ա նէծքն շատ վա տայ. դու ջա նա ցիր միշտ օրհ նու թիւն

գը տա նես Յով սե փայ պէս, և ոչ ա նէծ ք ·Քա մայ նըմ ան.

Կի րա կի օրն սուրբ պա հէր. ժամ գը նա, ա ղօ թք ա րա. Երբ տուն գաս սուրբ գիրքն կար դա. և խըն դը րէ Աստ ուած քեզ խե լք և ի մաս տու թիւն տայ. և քեզ ա մէն չա րէն ա զա տէ.

Հայր մերն ·Քրիս տոս մեզ սով րե ցուց որ ա մէն ա ռա ւօտ յետ ե րես լու ա նա լը ա սենք, որ նոյն օ րէ մի ջումն մեզ փոր ձանք չը պա տա հի. ե րե կուն քը նե լէ ժա մա նա կումն ևս ա սենք և մեր ե րե սին խաչ հան ե լով մեզ աս տու ծոյ յանձ նենք, ինչ ե րե կոյ որ ես մո ռա նամ ա սել վայ ինձ թէ ինչ վատ վատ ե րա զեմ տես նում.

Չոխ ու ծուռն խօս քի ա կանջ մի դը նել. վատ ըն կերն չար օ ձի նը ման քեզ կը զարկի. մ իշտ վա խե ցիր և փա խիր նը րա նից և նո րան քեզ թշ նա մի իմ ա ցիր.

Գ՚ու մար խա ղա ցո ղի տունն մի գը նալ. նո րա տունն հաս տատ խեմք չու նի. տան թա ղէրն կոտ րա տած ևփը տա ծեն, յան կարծ պիտի փուլ գան նս տա ցո ղի գլ խին վե րայ.

Ճա նա պարհ գը նա լուդ ժա մա նա կումն հան դարտ գը նա, քէ փով ու գիժ մար դոյ նը ման մին էս կողմ էն կողմն թեք թեք վել. միշտ ո տիդ տակն ա կա նիր.

Մ՚ը տա ծիր միշտ լաւ լաւ բա նէր, վատ բա նէ րի վե րայ միտք մի դը նել. և թէ պա տա հես ծեր մար դոյ խո նար հու թեամբ բա րե տուր և ձեռն պա գիր. նա ևս քեզ կօրհ նի.

Յիս տա կու թիւնն շատ լաւէ. քո հա գուստն մա քուր պա հիր ձեռք և ոտքդ մի թող նել կեղ տո տի, կամ ե ղունգդ ձըգ վի, որ անձ նիցդ գարշ հոտ գայ և այլք խօշ չա նեն:

Ն՚ս տել և վեր կալդ իմա ցիր էն պէս չըլ լի նի որ այլք քո վե րայ ծի ծա ղեն

ծաղր առ նեն, մար դոյ մօտ մի խե-
խել, մի թը քել, մի բարձր ձայ նիւ
փռշ տալ, կամ ռըշ տո տալ, կամ խօ
գէց հա նել. մի անձնդ քոր քո րել.
մի և ռու նգդ կը ծել. այս բո լորն
քա ղա քա վա րու թեան ներ հակ է:

Շատ տե սակ բա ներ կան որ պէտք
է մարդ ի մա նայ ու վո րե և կա տա
րե, և գեղ ցու կամ սար ցու նը ման
ան ու սում վարք չու նե նայ. ևնը մա
նի մէ մու նին, որ մար դոյ նը մա նէ.

Որ չափ որ քեզ խե լ քով կար ծես-
դար ձեալ իմ ա ցիր քեզ նից շատ յա
ւե լի խե լ քով մար դիկ ևս կան,
ո րա հա մար քեզ միշտ ան գէտ հա
մա րիր և մի հը պար տա նար. յատ
կա պէս Աստ ուած հա կա ռա կէ ամ
պար տա ւա նին, և տայ շը նորհ խո
նար հին.

Չափ դիր քո բե րա նին. շատ մի
խօ սել, և ինչ խօ սես՝ ա ռաջ մը
տա ծիր յե տոյ խօ սիր. շատ լը սիր

փո քր խօ սիր. ինչ պէս Աստ ուած
մեզ եր կու ա կանջ է տու էլ և մին
բե րան. որ շատ լը սենք, և փոքր
խօ սենք:

Պա րոն մարդն իւր լաւ վար քիցն է
առէլ իւր ա նունն. պիղծ մարդն ևս
իւր ան սուրբ գոր ծիցն է կոչ վէլ
պի ղծ. դու ջա նա ցիր որ քեզ պա
րոն ա սեն և ոչ լօ թի.

Ջուրն շատ կա կուղ է՛ բայց շատ կը
թա լով քարն կը մա շի. այս պէս և
չար ըն կերն ան դա դար չա րու
թեամբն պի տի իւր կա մքն դը լու
տա նի.

Ռա միկ և յի մար մար դոյ կե անքն
երկ րիս վե րայ ան բան կեն դան նե
րէն զա նա զան չէ, մին իւր կա մ
քովն. Ամէն իւր տը րոջ հրա ման ովն
պի տի չար չար վէն իշոյ պէս.

Սուտ խօ սող մար դոյ ե րեսն Աս տու
ծոյ և մարդ կանց մօտ սէվ կը լի նի,
և ե թէ պա տա հած ու ղիղ ևս խօ սի-

ոչ ով չի հա ւա տալ. և սը տու թեան կը րակն իւր գլ խին կը թա փի:

Վ, ար պետն պար տա կա նէ իւր մըն թին սի րով դաս տայ և լեզ ուով խը րա տի. և ոչ քօ թա կով կամ ֆա լա ղա նով. քօ թակն ի շուն է հար կա ւոր. և խը րատն մար դոյ:

Ցաննըս տած ժա մա նա կումդ պա րապ մի կալ. կար դա լէ դա սէրդ սեր տիր. յե տոյ ծը նո ղացդ հարց բուր թէ ու նեն ո րոք ծա ռայ ա կան գործ քեզ հըր րա մա յե լէ:

Բո պէ ա կան սը ղա լանքն տա րե կան նա խա տան քէց չի ա ղատ վե լ. և ե թէ ո րոք մարդ քը տան տա րի բա րի ա նուն լի նի պա հել. մի մը նու դի մի ջումն կա րե լի է կոր ցա նել:

Ցուրտն և շոքն յի բուր հետ թշ նա մի են. բայց դա րունք և աշունքն չեն թող ման սոցա որ մի մեանց հետ խը ռով մը նան. ժա մա նա կի հա մե մատ իւր եանց գործն կա տա րու ման:

Իւն գիրն մեր լեզ ուի մէջն յա տուկ գլ խա գիր չէ. հո գիրն միշտ սո րան պա տաս խա նու մէ. բայց եր բեմն պա տա հումէ և չի տի պի լթո ղուլ:

Փի լի ոս փէ քն բը նա կան խե լքի ու ժով շատ բա րակ և ի մաս տուն բա նէր խօ սե ցան շատ զար մա նալի հըն արքնէր գը տան. բայց կուռք պաշ տե լով եւ մո լոր ե ցան:

Քը րիս տո սի ի մաս տու թիւն և փի լի սո փայ ու թիւնն յաղ թեց աշ խար հի. և Ա ստու ա ծայ ին խը նա մքն, բո լոր ա րա րա ծոց տէր և իշ խան է դա, որում փառք տանք յա ւի տե անս յա ւի տե նից ամէն:

Փէ գը րով բառ մեր լեզ ուի մի ջումն չըր կայ, և թէ եր բեմն գործ է ած ման՝ այ լոզ գա կան պի տի հա մա րել:

Բ. ԴԱՍ:

Աշ քա տե սի րան մի ցա ւա ցա նե լ. ե թէ կա րո ղաս՝ մխի թա րէ:

Բա րի մար դից մի վա խե նալ. այլ վա խե ցիր չար մար դից և նը րա նից հե ռի կաց միշտ:

Գի նին ի մաս տուն և յի մար մար դոյն. մին օր ի նակ կը րու սա նէ:

Դը ժոխքն հաս տատ վէց. մեղ քու նե ցո ղաց հա մար. դու մեղ քէց փա խիր միշտ:

Եր կըն քի թա գա ւո րու թիւնն. ար դա րոց հա մար է. դու ար դա րա ցիր:

Զգուշ կաց միշտ որ դար ձի նես և ոչ մե ղա ւոր և սա տա նի բա ժին:

Ին տեղ որ կար ծես վախ չը կայ, իսկ էն աճ զիցն վա խե ցիր:

Ըն տիր ըլլ քեզ շատ բա րե կա մ էր բայց քո ծա ծուկն ոչ ում մի ա սել:

Թող այլք քեզ վատ ա սեն, բայց դու ո չում վատ մի ա սել:

Ժա մա նա կի հա մե մատ վար վիր. և ե թէ խեղ ճաս՝ հար ըս տու թեան դուռն մի բա նալ:

Ինչ որ Աս տուած քեզ տը վէ լայ՝ շատ հա մա րէ և միշտ փառք տուր աս տուծոյ որ ու նե ցածդ շա տա նայ:

Լէվ ւէլ վօրի վերջն խեղճ վե լայ, ջուրն՝ կը րակն և քա մին բա րե կա մու թիւն ոչ գի տեն:

Խօսքդ. ա ռաջ մը տա ծ իր. յե տոյ բե րան խըդ դուս բեր որ չա ման չես:

Օ ռայ ե լն մարդոյ ա մօթ չէ. ով չի ծա ռայ էլ՝ ա շըս չի դար ձէլ:

Կա տուն շը րի ցե ղայ. բայց շը րի ուժ և զօ րու թիւն չու նէ լով՝ կա տու ե ղաւ:

Հա ւա տա րիմ բա րե կամ նը ւէ. քան ան հա ւա տա րիմ եղ բայրն:

Զու ա ծու հաւն բը նաւ կըռ կը իք չու նի. բայց ան ձու ա ծուն միշտ կը կը այ ան բան մար դոյ նը ման:

Գ. ա մի շն որ քան ձըզ վի՝ էն քան

գը լուխն քաշ կը պահէ, եւ նարհմար դայ նըմ ան:

Ճըշ մա րիտ բա րե կամն գին չու նի. բայց գը տա նե լըն ալ հե շտ չէ կեղ ծա ւոր բա րե կամն մեղ րով պա տած զա հըր է:

Մե ծու թեան ըղ նաւ մի ցա նկա նալ. քո մի ա միտ սիր տըն բա. զում ցա ւոց մէջ մի գը ձել:

Յի մար ըն կե րի հե տո ման մի գալ՝ որ քեզ գը ձի մին փոր ձա նաց մէջ:

Նեղ օ րի ե թէ հան դի պե ս համ բե րէ՝ լաւ օր ես կայ քո հա մար:

Շատ մար դիկ կան որ փող ու նեն՝ խե լք չու նեն, բայց դու ջա նա ցիր խե լք ու նե նաս քան թէ փող:

Ոս կին կամ ար ծա թըն մար դոյ խել քին դայ ա ցու. և ոչ մարդն ոսկի ար ծա թին:

Չար ե րե խէն՝ չար մարդ կը լի նի, և չար մարդն՝ չար մե ռեալ:

Պարտ քըն ծան րէ քան աղ ու ար ճիճ. դառն է՝ քան քա ցախ ու լե ղին:

Ջա նա ցիր միշտ քո աշ խա տան քովն յաղ թե ս ա մէն դժ վար բա նե րի:

Ուրնդ եղ ջիւր ա սի քար գա ղանն. սո րոյ կա շովն շալ խան կամ վա հան չի նեն:

Որ տուռդ քէն և նա խանձ մի պա հել, և միշտ լիս տակ որ տով ա ղօթ քա րա՝ որ Աստ ուած քեզ լը սի Մ՛ա տակն և ջան քըն յաղ թո դէ ա մե նայ նի, ով վա ա տակ ա ւո րէ՝ ո չում նից կա րօտ չի:

Տես դու մը ջեմն, որ ա մա ռն ժո ղո վում է՝ և ձը մե րըն վայ ե լում:

Ոչ դը րով լո տուկ բառ չը կայ մե ր լեզ ուի մէջն, և ե թէ կայ՝ ու ժո վէ մը տել:

Ցա մաք հացն քայ ու շա նի շատ ա նո չէ՝ քան օ տարի տան կե րած մեղր ու կա րաքն:

Խը ծեա լե մա շե ալ հի ւա նդի առող ջու թիւնն մահն է:

Փա խիր միշտ սադ ու պա րէց, գը նա ան եր կիւղ ինչ տեղ լոյս ու ողջ կայ։

Քոյ Աս տու ծոյն յու սա ցիր միշտ՝ որ քեզ ըս տեղ ծէ լոյ և իւր ձեռ նում ըն ու նի քո կեանք և մահն։

Օ, և ֆէ գիրն մեր լեզուի միվումն ըն ա կան չէ, յե տոյ օ տար ազ գէն՝ մը տաւ մեր մէջն, մեր գը րերն ե րե սուն և վեց ըս տեղ ծեց սուրբն Մես րոպը, այբն սկիզբը, և քէն վերջ։

Մինչի այս տեղ քեզ հետ աշխարհ աբար խօսելն բաւական համարելով՝ ներկայ քեզ առ գրա բառն հրաւիրեմ. որ վար պետուդ օգնականութեամբն լաւ լաւ և իմաստուն խօսքերով և ես կըրթ վես և իմաստուն մարդ լինես։

ԱՍՏՈՒԾՈՎ.

Գ. ԴԱՍ.

Արիստոտէլի ասացին ոմն զքէն չա րախօսէր՝ ասաց, եթէ կամիցի՛ թող զբացակայս և զիս հարկանիցէ. սա 'ի տալն ողորմութեան առ անարժան ոք մինչ բամբասեցաւ՝ ասաց, ես ոչ ողոր մեցայ նորա չարագործութեան՝ այլ թէ թշուառ ողորմելի բնութեանն։

Ասէ սա դարձեալ. զի որոց փառաց նախանձիս՝ նախանձեա և նոցին բա րի գործոց. և թէ, բարեկամն յե րկու մարմնի՛ ասի գոլ մին հոգի. զի բարեկամնէ այլ ոմն ինքն։

Անաքսագորաս փիլիսոփայն ասաց ցա շակերտս իւր մինչ էրն հիւանդ. իմաց ճի, որ կամիցի ընդ լուսով ճրագին նստիլ՝ պարտէ ամերթ ձէթ 'ի նա ար կանել. այսինքն՝ եթէ կարօտիք իմս իմաստութեան՝ պարտիք հոգ և յառ ողջութիւն իմ ունել։

Անտոնիոս կայսրն սաստիկ սիրով Ապէօ

ոպատրայ Թագուհւոյն Եգիպտոսի՝ կորոյս զկայսրութիւն իւր յաղթեցեալ յՕգոստոս կայսերէ ։

Բիաս փիլիսոփայն ասէ՝ զանարժանն մի գովել վասն փարթամութեան՝ և մինչ հարցաւ յամբարտաւանէ միոջ զբարեպաշտութէ՝ լուռ մնաց. և մինչ ստիպեցաւ զպատճառն լռութեան՝ ասաց. վասն զի որոց ինչ ոչ պատկանելոյն քեզ հարցանելոյ՝ զի ամենայն ոք պարտի հարցանել՝ զորմէ ծանօթն իցէ անկաւոր վիճակին և բարուցն ։

Պատոն 'ի մաստունն ասէր՝ յերկրորջացեալ եմ. մին՝ զոր մի դատարկ ի կեանս անցուցանելով. մին՝ նաւաւ գնալ՝ ուր ցամաքով գնալն բաւէր, և մին՝ յայտնելով կնոջս 'ի միում նաագի զգաղտնիս ։

Դիոգինէս փիլիսոփայն 'ի գնալն բաղանիս եգտանելն անդ անմաքուր՝ հարցանէ, որք աստ լուանան՝ ուր պարտին ողողիլ. սա 'ի խնդրելն յամենեմնէ

զողորմութիւն՝ ասաց. եթէ տուեալ ես այլոց՝ ինձ ես տուր. իսկ եթէ ոչ՝ ինե տալ սկսեա. Հանդիպեալ սմա Աղէքսանդրու մակեդոնացւոյ ասէ ամբարտաւանութեամբ՝ եսեմ կայսր մեծ հզօր և յաղթող, պատասխանէ նա խոնարհութեամբ՝ եսեմ Դիոգինէս շուն ։

Երմենէս իմաստուն ասէ, աղքատութիւն և փորձառութիւնն՝ դաստիարակ լինին իմաստութեան ։

Զենոն իմաստուն ասէ Առաքինութիւնն միայն կարէ երջանկացուցանել զմարդ, և որք ճշմարիտ ճոխացեալքն են առաքինութեամբք՝ են 'ի վայելս երջանկութեան՝ նա և 'ի վիշտս նեղութեանց.

Էսքինէս ասէր ցՍոկրատ մարդիկն՝ ընկերք իմ աշակերտք քո պատուեն զքեզ ընծայիւք գոյից իւրեանց՝ որոյ մեծ մասին տերանան նոքա, այլ ես չունելով ինչ՝ զանձն իմ 'ի քեզ պատարագեմ բոլորովին, պատասխանեալ

Սոկրատայ այդ նուէր խոնարհութեան
քո՛ քաղցր է ինձ քան զամենայն զայս
աշխարհի ։

Ընդունայնասէրն Կրեսոս Թագաւոր
զարդարեալ մեծապէս եհարց զՍողոն
թէ տեսեալ ունէր արդեօք փառաւոր
ոք քան զինքն՝ ասէ նա, այո՛ սիրամա
րգին փառք առաւելու բնական զու
նովն զարդարեալ. սոյն այս Կրեսոս
ցուցեալ երբեմն զփառս իւր Սողոնի
ասէր՝ թէ գոյ երջանիկ ոք քան զինքն
յերկրի, պատասխանեալ նորա թէ չէ
մարմարդոյ երջանկանալ քան զկատա
րած իւր, ուստի հայել պարտէ զվախ
ճան, որպէս և մինչ շղթակապ ՚ի Կիւ
րոս արքայէն հրամայեցաւ այրել՝ ապա
մտաւցեալ զամենայն շքեղութիւն իւր
աւաղէր զանձն կարդալով Սողոն Սողոն ։

Թագաւորն Միչիփսա ասէր որդւոց
թէ համաձայնութեամբ փոքրագոյն
իրքն աճին, և տարաձայնութեամբ՝ մե
ծագոյնք սահին և նուազին ։

Ժամանակն Սողոմոն վայելչացոյց
պայմանաւ ամանակի. որպէս զի ամե
նայն ինչ վճարեսցի յիւրում պատեհու
թեան, և խօսըն այս դիւրափոփոխ ժա
մանակի ասաց շրջշրջիլ կենաց մերոց.
մերթ՚ի յաջող՝ և երբեմն ձախթեօք։

՚Ի Ռութիլոսէ խնդրէր ոմն անպատ
շաճ ինչ ՚ի պարգև՝ ասելով. զինչ օգուտ
ես ՚ի բարեկամութենէ քումմէ՝ եթէ
ոչ ընկալնում զոր կամիմ. պատասխա
նեալ նորա և զինչ պիտոյ է ինձ բարե
կամութիւն քո՝ եթէ ես վասն քո առ
նիցեմ զանհամեստ ինչ ։

Լիկոյ արգէս օրէնսդիրն Լակեդամոնա
ցւոց՝ ոչ կարէր օրէնս դնել վասն ապե
րախտից ասելով. ցուցանք եզարմանք
իմնէ՝ ոչ ճանաչումն երախտեաց բարե
րարաց. ներհակ այժմուս՝ յորում չտե
սանի զերախտագէտ ոք յաշխարհի ։

Խաբեբայ ոմն բարեկամացեալ ընդ
ումեք մինչ նենգել կամէր զմեծա
գին մատանի նորա՝ ասաց. բարեկամ

հանդերձեալեմ 'ի փոքու 'ի հեռաւորս մեկնիլ՝ տուր զմատանիդ 'ի մատս իբ-րև նշան սիրոյ և յիշման 'ի տեսանելս . պատասխանեաց նորա, յորժամ զմատն քո հոլանի տեսցես՝ յիշեա և զիս, երբ կամեցար՝ և ոչ ետու քեզ զայն :

Ո·առայ ոմն զուարճաբան յունար միում մինչ 'ի կոչունս տեառն մա-տուակէր եւս՝ զի հրեշտակ աստուծոյ եկեալ է 'ի վերայ ասաց, ունիմ հրաման ընկալնելոյ աստի զոգիս երիս . ամենե-ցուն որոց էին աչք՝ հայել 'ի ծառայն պշնեցան՝ առոր ասաց . Նորախնդիրն կայս նոյ յերիս՝ որոց մին ես . դուք զայլ եր կուցն հոգասջիք :

Կայսրն Աղէքսանդր մինչ հարցաւ թէ որպէս 'ի փոքու ժամանակի տիրա-պետեաց աշխարհի՝ ասաց . յոչինչ գործս յապաղեցայ առնել յեւրում դիպոյ . Նոչ զոր կարէի առնել այսօր՝ արկի 'ի վաղիւ . Աննիպալոս աֆրիքեցին երբ որ կարէր առնուլ զհռովմ՝ յապաղեաց .

և երբ որ կամեցաւ՝ այլ ոչ կարաց . եր-կաթ ջերմ ծեծի, այլ յցրտանալն՝ ոչ .

Այն այս Աղէքսանդրու պատահեալ փիլիսոփայ ոմն . որոյ իտես կամաւ անկ-գիտացեալ 'ի փորձել զնա . և մինչ գը-տեալ զնա անշարժ՝ առէ զայրացմամբ . ով պետակդ անուամբ փիլիսոփայ, կամ զմո-լութիւնիմ ծանեար՝ կամ ոչ . արդ եթէ առաջին յիմարես . իսկ եթէ վերջին՝ քծնող և շողոքորթ, բայց որն որ լցէ՝ ոչ վայելէ անուան քում . երթ կամ զա-նուն քո փոխեա, կամ ուսիր առնել ըստ անուան քում :

Հարցեալ ցդաւիթ անյաղթ փիլի-սոփայն զմարդոյ՝ ասաց . Մարդն է կե-դանի բանաւոր, մահկանացու, մտաց ևհանճարոյ ընդունակ . որոյ և վասն հնարեցաւ արհեստն բժշկականութեան որպէս արարիչ առողջութեան յաղա-կանացս մարմնոյն :

Ձկանց վիշապաց նմանին զօրաւորք և անխիղճ մարդիկ, զի վիշապք 'ի ծովու զմանունս կլանեն . և զօրաւորք 'ի կեն-

ցաւլէ զանգօրս , ասաց բանաստէր ոմն .

Ղեկաւար ոմն մինչ ՚ի պաշտօնի էր ըեալ երազեաց՝ որպէս թէ հասեալ նաւուն ՚ի նաւահանգիստ, եւ մինչ բացեալ պաչօն՝ եգիտ զնաւն առ երին ժայռի միոջ ՚ի լտանդի . գոչեաց՝ ով տէր իմ աստուած, եթէ ՚ի փոքու ան հոկմանէ առաջեալ ինձ կործանումն՝ վայ ուրեմն նոցա, որք ընդ ժամս երկար նիրհին ՚ի պաշտօնս իւրեանց՝ լինելով պատճառ կորստեան յինքեանս հաւատացելոց ...

Ճարտար բժիշկ ոմն այցելու եղեալ զառամեցելոյ ուրուք՝ որ դանդաղէրգան զօրութենէ ականնէլեաց, ասէ բըժիշկն՝ ՚ի ներգործութեն է ծերութեան , զայս բան խօսս թուեալ ընթակային որ չախորժէր լսել թէ ինքն ծերացեալն իցէ՝ յաւելու եւ այլ պակասութեանց անձին. ախորժակս լցեալ. լաւութիւնս խամբացեալ. քունս նուազ. և քայլ սակս տարտամ. ասէ դարձեալ բժիշկն՝ ՚ի ներգործութենէ ծերու

թեանդ. ընդ որ ցասուցեալ դերա երիտասարդին ծաղրելով հեգնէ զբժիշկն՝ դու ոչինչ իմանաս. այդ եւս ՚ի ներգործութենէ ծերութեանդ ասացեալ բժշկին մեկնի ՚ի բաց .

Մենանդրոս փիլիսոփայն՝ ասաց. ծուլեց վիճակ քան զջերմնոտաց տաղտկալի է. ուր և Սիրաք անցանելովն՝ եգիտ փշալից .

Յորժամ հարցեալ ցմեծն Թէոդոս բարեպաշտ՝ թէ էր զմահապարտսն ոչ մեռուցանէր՝ ասաց. եթէ հնար ինչ իցէր՝ կամէի զմեռեալս անգամ կենդանացուցանելով նմանիլ փրկչին իմոյ Յիսուսի .

Նաւաստի ոմն ջերմ գլխով յեկեղեցւոջ ի լուր քարոզին բերէր նշմարանս ինչ ՚ի քահանայն. եղօրնայն ասէր՝ ինքն մեկնէր թէ զայդ ասացեալ այս ինչ կամայն ինչ Մարգարէն կամ Առաքեալն . մինչ զզուեալ քահանային ասէ ցնա՝ եւ յարտաքս ով հոգի սա

հակ. այդ միայն քոյ զոյց ասացեալ նաւաստայն՝ մեկնի անտի:

Շնականին Դիոգինեսի՝ ասացին բարեկամք. ծերացեալ ես արդ հանգիր յաշխատանաց՝ ասաց. յասպարիսին ընթանայի՝ մի թէ հնարէր հրաժարել եւ ոչ ցվերջն յարատեւել. զնմանն եւ Ոսկեբերանն 30. Ճառին վասն զգաստութեան ասէ, եթէ սակաւ ինչ հեղգանայցէ ոք՝ զբոլորն կորուսանէ:

Ոմն խորբոց ասէ, որ չար գործով թշնամի է հոգւոյ իւրում՝ զիարդ մարթի բարեկամ լինել անձին այլում. այսպիսին յայտնի թշնամի է աստուծոյ:

Ձիչերոն իմաստուն ասէր. լաւ անիրաւ խաղաղութիւն՝ քան զյուսացեալ յաղթութիւն. զի յաղթութիւնն միոյն կողմանէ ասի բարի՝ այլ խաղաղութիւնն երկոցունց կողմանց:

Պղատոն ասէ, եթէ մարդ չկցէր ընդ օրինօք՝ պարտէր շրջել ընդ գազանս. բարւոք կարգաւորի քաղաք՝ յորժամ

քաղաքացիքն իշխանաց հնազանդին, եւ իշխանքն՝ օրինաց:

Ջանսիրութեան յանդիման՝ չանկանի զիմն անհնարին. զի զոր ինչ ասի անկարեւոր՝ անընդհատ ջանիւ հնարաւոր. թող զյարուցումն մեռելոյ՝ որ գործէ միայն արարչին բնութեանս:

Ռամիկ ոք տեսեալ յուրեք զհաւկիթս կարմիր՝ երանէ զտանուտէրն վասն ունելոյն զհաւ կարմիր ձուածու, ոչ այն զովէ էգհաւն իւր սեւ մարմին՝ որ տայր ձու սպիտակ:

Սոկրատ մինչ ամբաստանեալ դատէր յատենի՝ ասաց. այս գործ է իմ բովանդակ, խելամուտ առնել զծերս եւ զերիտասարդս, մի կապել ընդ սէր մարմնական, եւ մի ընդ այլ ինչ յատենացս. եւ մինչ հատեալ զվճիռ մահուն ի սա՝ ոմն Ապողոդորոս աշակերտ նորա աղաղակեաց յատենին անդ, ո՜ն անպարտ մեռանի սոկրատ. նա դարձեալ ասէ՝ զինչ՝ խնդրեիք թէ ես մեղապարտ մեռանէի.

Վիճակաւ ընտրէր Պիւթագորաս զաշակերտս. եւ առաջին դաս դնէր զնոսա յերկ ամեայ լռութիւնս, որպէս զի ուսցին զժուժկալութիւն խորհրդապահութեան.

Տիմոն փիլիսոփայն ընդդէմ բնութեան ատէր զմարդ՝ բնակելով ի լերինս եւ յամայիս. 'ի հարցանել ումեք ըզ պատճառն՝ ասաց. ատեմ զչարն՝ վասն չարութեանցն նոցա, եւ զայլսն՝ զի ոչ ատեն զչարսն եւ ոչ ի չարեաց մեկուսանան:

Բախճան կազմեալ բանասիրիւրուք՝ առ իւրեւ զբանս նորանոր. իւրաքանչիւր ոք խօսեցեալ զիւրաց անհասարակի՝ եւ ընդդէմ բնութեան. ուրեւ յաւելու՝ թէ.

Սօլիօն ոմն մարդ՝ ամենեւին 'ի կեանս իւր ոչ ծիծաղեցաւ.

Սոկրատէս՝ ի բոլոր կեանս իւր ոչ ծիծաղեցաւ եւ ոչ տրտմեցաւ.

Ռոմբէոս բանաստեղծ՝ ի կեանս իւր ոչ փռնգաց.

Մարկեղոս ոմն ի ննջելն՝ բնաւ ոչ փակեաց զաչսն.

Ներա փելաս հիւսն՝ ննջեաց 'ի միում նուագի՝ զամիսս վեց:

Ցորենս վաճառն Անսեմաս խնդրէր զերաշտս եւ զսով՝ վասն մեծագնով թափելոյ զհամբարս իւր, որոյ 'ի յաջողել եւ ի սպառել ցորենոյն՝ մինչ եւ ինքն մեռանէր 'ի սովուն՝ ասաց. վայ անմտիս՝ որ զկեանս դրամով՝ մատնեցի 'ի կորուստ:

Իսեւղ կամելով ոսկերչին զարդ իմն մարգարտով՝ խնդրեաց նմանին կին իւր լեզուանի եւ ցոյ, շատ լաւ ասաց. ցուցից զտեղին մարգարտոյ քեզ 'ի բերել ինձ՝ եւ ես արարից քեզ զոր կամիս. տարեալ զկինն յեզր գետոյն եցոյց ըզ խորն՝ տեղի մարգարտին. եւ մինչ նա մխեալ զինքն 'ի գետ՝ պտոյտք ջուրց ընկլուզին զնա, դարձեալ առն ասէր. ահա քո իսկ եղեալ մարգարիտ անդորրութեան զարդու իմոյ՝ եւ կենաց:

փերեզակութեան աղաչէր զբարեկամն զի եկեալ վկայեսցէ զստութիւն ինչ` ասաց նա, բարեկամ եմ քեզ` մինչև ցդուռն դիւանի, այնու հետև զներքս նոյն դու գիտես հոգալ :

·Քիլօն փիլիսոփայն ասաց, զդժուարագունից աշխարհիս իմարդն` իմանամ զերիս • զգաղտնի խորհուրդս` լռել • զդատարկաբանութիւնն` բարւոք ան ցուցանել • և նախատանաց համբերել :

Օտտոն երկրորդ կայսր` չունելով որդի` և տկարացեալ կայսերութիւն հռոմ մայ, զի լոկ բաժին մի յիտալիայ իւրա ցուցեալ Պապն, և նորմանացիք առեալ էին ի ձեռաց յունաց զՍիկիլիա • ուս տի ինքն օտտոս ընդ խորհրդարանին հնար իմն ընտրեալ զի ըստ որում չմը նաց ինքեան` թագաժառանգ զի մի ա մենայն ոք ըստ հաճոյս յարիցէ` սահ մանեցին եօթն կայսր ընտիրք • զի նոցա ընտրութեամբն նոցին կայսերք ա որպէս այս սահման տևէ մինչ ցայսօր :

ԳՐԱՀԱՄԱՐ· ՊԻՒԹԱԳՈՐԵԱՆ

ԱՂԻՒՍԵԱԿ ;

ա·	1	կ·	60													
բ·	2	հ·	70	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	16
գ·	3	ձ·	80	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	32
դ·	4	ղ·	90	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30	33	36	48
ե·	5	ճ·	100	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40	44	48	64
զ·	6	մ·	200	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	80
է·	7	յ·	300	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60	66	72	96
ը·	8	ն·	400	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70	77	84	112
թ·	9	շ·	500	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80	88	96	128
ժ·	10	ո·	600	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90	99	108	144
ի·	20	չ·	700	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120	160
լ·	39	պ·	800	11	22	33	44	55	66	77	88	99	110	121	132	176
խ·	40	ջ·	900	12	24	36	48	60	72	84	96	108	120	132	144	192
ծ·	50	ռ·	1000	16	32	48	64	80	96	112	128	144	160	176	192	256

Ուսումն նախաշաւիղ թուաբանութեան՝ առաւել քան զամ վայելուչ. ծանօթութեան նոցա տի մանկանց, որպէս զի զրեսցի անջինջ յիշողութիւն նոցին, կրթութեան Չինացւոց որպէս և Բանգալցւոց առ մտողն 'իգպլոցս' սա համարի. մինչ 8 ամեայ տղայն գոգջեր ծայրիւ և կապովք մատանցն հանէ հաշիւս ան սոգիւտ, առոր և մեք եղաք ատ իբրև հ րկաւորագոյն խնդիր :

ՏԱՍՆ ՊԱՏԳԱՄՔ։

1. Մի պաշտեսցես զայլ աստուած բաց յինէն։
2. Մի երկըր պագցես դու դըրօշելոց։
3. Մի առնուցուս զանուն աստուծոյ քո ընդ ունայն։
4. Սուրբ պահեսցես զօր Շաբաթուն։
5. Պատուեա զհայր քո և զ մայր։
6. Մի ըսպանաներ։
7. Մի շը նար։
8. Մի գողանար։
9. Մի սուտ վըկայեր։
10. Մի ցանկանար ընչից եղբօր քո։

ԱՂՕԹՔ ՏԷՐԻՆԱԿԱՆ։

Հայր մեր որ յերկինս ես, Սուրբ եղիցի անուն քո, Եկեսցէ արքայութիւն քո։ Եղիցին կամք քո, որպէս յերկինս և յերկրի։ Զհաց մեր հանապազորդ՝ տուր մեզ այսօր. Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց. Եւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա ի չարէն. Զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս, Ամէն։

Վ. ԵՐ. Դ.

Խ.Հ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
С.С.Р.А Публичная Библиотека
7/XI 1922

013
3696
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0061211